

R e s p u b l i c e

Č í n s k ý d e l e g á t v O S N .

Ve svém projevu se vyjádřil o tom, že se Čína stotožnila s rozvojovými zeměmi, když prohlásil, že je sama také rozvojovým státem. Když čínský delegát promluvil a domluvil, ozval se potlesk a přišlo mu poděkovat tolik delegátů, předseda shromáždění vyzval dalšího mluvčího až za několik minut.

To co čínský zástupce řekl mělo na mušce supervelmoci. Útočil hlavně na Sovětský svaz, ale neušetřil ani Spojené státy. I když se krátce zmínil, že z šala normalizace, mezi Čínou a USA. Odsoudil obecně supervelmoci, kteří mezi sebou soupeří a snaží se mezi sebou rozdělit nadvládu na světě. Čínský delegát prohlásil, že pochybuje o tom, že současné uvolnění bude trvalé. Napadl sovětské americké prohlášení o zamezování jaderné války, protože ho lze použít jako záminky k zasahování do záležitostí menších států. Spojené státy, řekl čínský delegát se alespoň přiznal, že tento dokument je jen vyhlášení záměrů, ale Sovětský svaz ho chválí jako historickou dohodu, kdyžto podle čínského názoru jde jen o car papíru.

Čia-kuan-čua zaútočil na Spojené státy kvůli Kambodži, trochu méně vehementně proti postoji v Korejské otázce a na obě supervelmoci útočil kvůli Sčtinám východu. Zeptal se proč Rusové, když tvrdí, že stojí o uvolnění, nestáhnou své jednotky z Československa a Mongolska a nevrátí Kurilské ostravy Japonsku. Tvrdil, že sovětské-americké soupeření se projevuje zvláště v Evropě a jako příklad uvedl současnou konferenci o uvolnění a spolupráci v Ženevě na níž se Sovětský svaz snaží dosáhnout rozpadu Západní Evropy. Chválil evropské země, že takovým pokusům odolávají, že žádají skutky a nikoliv slova a kladou své nezávislé požadavky jako Rumunsko. To sice neuvedl jménem, ale vyjmenoval rumunské nároky. Čínský zástupce byl tuším zatím jediný významný mluvčí v debatě OSN, který se nepřimlouval za hospodářskou pomoc rozvojovým zemím. Řekl, že Čína podporuje jejich boj proti útlaku a že jakmile nebudou utlačovány, samy dosáhnou blahobytu. Z tohoto hlediska kritizoval sovětský návrh, aby 5 vlemocí snížilo o 10 % vojenský rozpočet a takto ušetřené peníze se vynaložily na pomoc chudším státům. Čia-kuan-čua označil návrh za svatouškovství. Jestliže chce Sovětský svaz těmto národům opravdu pomoci, tak by měl poskytovat vojenskou pomoc zadarmo, aby mohli dosáhnout nezávislosti a odepsat veškeré dluhy za vojenskou pomoc, kterou poskytl, zejména v případě arabských států. Čia-kuan-čua si byl zřejmě vědom, že šel do živého. To, že se tyto země pokoušejí dosáhnout svých cílů násilím považuje Čína za samozřejmost a Čia-kuan-čua napadl jak řekl škodlivou a absurdní tezií mírového přechodu.

Byl to dogmatický projev, který měl ukázat, že Čína zůstává revoluční ve vnitřní věci. Třebaže se čínský zástupce snažil seč byl, aby uvedl Sovětský svaz co nejméně do souvislosti se Spojenými státy. Byl to jak se dalo očekávat především protisovětský projev, který měl zapůsobit na třetí svět, kde se sovětsko-čínské soupeření zvláště silně projevuje.

To byla poznámka Anatola Goldberga z BBC.

K i s i n g e r d o P e k i n g u .

Připravil Anatol Goldberg z radia BBC.

Vezmeme-li v úvahu, že dr. Kissinger složil přísahu ani ne před 14 dny a hned se má vykonat taková návštěva je to pozoruhodné. Již se objevovaly názory, že návštěva opozdí v důsledku politických neshod mezi Spojenými státy a Čínskou lidovou republikou. Včera večer čínský delegát v projevu na Valném shromáždění napadal obě supervelmoci. Útočil na Sovětský svaz ale rovněž odsoudil údajnou snahu Spojených států dosáhnout světové nadvlády. Možno se tázat zde v projevu dovořil o Spojených státech amerických z propagačních důvodů, anebo čínsko-americké sblížení nefunguje tak jak to Číňané očekávali. Mezi oběma vlemocemi jsou zatím velké názorové rozdíly. Když prezident Nixon loni navštívil Peking, vietnamská válka byla v plném proudu a dosáhla velmi nebezpečného stadia, ale i tak bylo možné zakončit Nixonovu návštěvu zveřejněním komuniké, které dr. Kissinger označil minulý týden za historické, a o němž čínský delegát ve včerejším projevu na Valném shromáždění prohlásil, že představovalo určité zlepšení v čínsko-amerických vztazích. Kissingrova návštěva teď, naznačuje, že se věci vyvíjejí podle plánu. A také Číňané vzhledem ke své pozici k SSSR dospěli k názoru, že jeden nepřítel s jadernými zbraněmi je již dost.

Vraždění levice v Č i l e.

Proskakují zpravy z Chile, že armáda zajistila tisíce Allendových stoupenců. Redaktor britského rozhlasu James Chutor komentuje :

Zprávy, docházející z Chile o tom co se tam děje od smrti marxistického presidenta Allendeho a po svržení Allendeho levicové vlády jsou z-nepokojivé. Mnoho vlád po celém světě i těch 38 vlád, které zatím uznaly vojenskou juntou na základě toho, že jde o vládu "de facto" vyjadřuje znepokojení nad činností vojenských sil v Chile. Americký Senát požádal, aby byla dočasně zastavena hospodářská a vojenská pomoc Chile, dokud vláda nezapoví kritiku toho jak se zachází s vězni a uprchlíky. Někteří lidé doufají, že odpověď poskytnou zástupci Červeného kříže a organizace Socialistické internacionály se sídlem v Londýně. Oběma bylo dovoleno vyslat do Chile delegace, aby zjistili co se tam děje.

Americký kongres nakláhá na presidenta Nixona, aby požádal Meziamerickou komisi pro lidská práva, aby události v Chile vyšetřila. Nyní se vyjádřila i samotná chilská junta. Její mluvčí tvrdil, že v cizině byla rozpoutána úmyslná kampan, která má úmysl zdiskreditovat. Mluvčí dále řekl, že jej velice bolí, zatím co se odehrávají v hospodářské, politické a kulturní oblasti události v takovém významu, pozornost v světové veřejnosti se prý zaměřuje na neexistující mrtvoly. Junta přiznala existenci určitého počtu mrtvých. Mezi jinými i členov skupiny, která v santiagském předměstí zaútočila na vojenskou hlídku. Poprava byla vykonána na místě. A ~~nebo~~ jiný případ uváděný juntou. Popravci čete zastřelila 6 lidí, když se pokoušeli uprchnout. Junta také oficiálně oznámila, že četní marxističní přívrženci spáchali sebevraždu tím, že se oběsili na stromě ale znepokojení ~~způsobilo~~ nezpůsobil jen osud těchto lidí.

3 týdny po puči uprchlo přes hranice několik členů Allendovy vlády, kte oznámili vraždění levice. Ale junta dovolila mnoha novinářům vstup do Chile, ale později uvalila na jejich zprávy cenzuru. Po odjezdu ~~z~~ z Chile jak uprchci tak novináři líčili co sami viděli. Hovořili o pokřpravách, terorismu a mučení, které prováděla armáda. Reportér amerického časopisu "Newsweek" tvrdí, že zjistil, že za prvních 14 dní po převratu prošlo santiagskou městskou márnici 2.796 ~~mrtvých~~ ^{mrtvých}. On sám navštívil márnici dvakrát a vždy byly přiváženy nové mrtvoly. Jeden Američan a Američanka, kteří byli asi se 7.000 vězni drženi na santiagském stadioně, po propuštění prohlásili, že tam bylo zastřeleno na 400 lidí. Podle jiných zpráv armádní jednotky provedly razie na nouzové kolonie, které podporevaly Allende a mnoho lidí tam střílely. Junta oznámila, že hodlá zlikvidovat všechny stopy marxismu a páčila knihy, jež považuje za levicové a podvratné.

M e d v ě d ě v o situaci v SSSR.

Medvěděv viní sovětské psychiatry, kteří se ~~z~~ zpronevřují svému povolání tím, že zavírají do klinik aléči jako nemocné zcela normální lidi na příkaz KGB. Denník Komunistické strany Sovětského svazu "Pravda" píše, že některé knihy v západní Evropě příliš zdůrazňují některé otázky na konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě.

X. sjezd K S Č í n y o Československu.

Projev čínské delegáta na půdě Valného shromáždění OSN byl referován zprávě stanice "Hvězda" stejným způsobem jako se svého času referovalo v Československých oznamovacích prostředcích o projevu čínské ministerského předsedy Čou-en-leje na X. sjezdě KS Číny. Jak v prvém, tak ve druhém případě byly zprávy o Československu. Připomeňme si, že na sjezdě Čínské komunistické strany ministerský předseda Čou-en-laj žádal odvolání sovětských vojsk z Československa. V projevu věnovaném zahraničně-politickým událostem, řekl, že ve světě je ve nepořádek vyvolaný hegemonií Sovětského svazu a Spojených států. Čou-en-laj prohlásil, že tvrdění sovětských vůdců o jejich úsilí snížit napětí je podvodem a jejich adresu doslovně řekl : "Jestliže jste tak úzkostliví v otázce snížení mezinárodního napětí, proč neukážete svou dobrou vůli a neuděláte několik příkladně proč nestáhnete svoje ozbrojené síly z Československa, nebo z Mongolské lidové republiky a proč nevrátíte 4 severní ostrovy Japonsku." Toto sjezdové stanovisko čínské ministerského předsedy bylo zopakováno čínským delegátem v OSN při zmínce o konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě.

rojem s v o b o d y .

Člen ÚV KS Francie René Andrien včera v pařížské televizi prohlásil, že výsledky kantonálních voleb ukázaly hlubokou nespokojenost s politikou současného režimu v širokých vrstvách společnosti. Zároveň oznámil západoněmecký poslanec KS Německa, že vede zásadní boj za zájmy dělnické třídy v Německu a proti rusům reakce torpedovat politiku uvolňování napětí. Tento list vychází v 7000 výtiscích.

Totéž pondělí vydala rakouská tisková agentura zprávu, podle které byly obžaleny ~~xxxxxx~~ československé Státní bezpečnosti zadrženi spisovatelé Pavel Kohout a Ludvík Vaculík a vyslyšení v souvislosti s případem spisovatele Oty Filipa, který byl již jednou odsouzen a nyní se stal opět předmětem zájmu Státní bezpečnosti, neboť o něm natáčela televizní šot západoněmecká televize. A konečně článek na to v úterý, napsalo "Rudé právo", že cílem současné kampaně západních států je údajnou svobodnou výměnu informací a idejí a vystavět hráz myšlenkám socialismu a komunismu. Uvažme kolikrát se v těchto dnech v československých sdělovacích prostředcích objevilo tvrzení, že svoboda v socialismu nikdy nebude svobodou pro rozvrtníky, štváře prostě pro lidi, kteří smýšlejí jinak než ÚV Československé komunistické strany.

Jen z těchto několika málo zpráv, krátkého časového úseku, prakticky toto pondělí je vidět jasně pojetí svobody. Svobody v demokratických státech a svobody v zemích, které si na demokratické pouze hrají. Představte si jen, že by se dnes večer objevil v televizi některý z členů vedení bývalé komunistické strany, kteří byli odstraněni ze svých míst následkem sovětské invaze a tam prohlásil, že široké vrstvy společnosti jsou hluboce znepokojeny politikou současného režimu. Je skutečně těžké si představit, že by Československu existovala strana, která programově si dala za úkol zvrátit existující zřízení. Nebo existence takového časopisu jako "Unsere Zeit", který začal vycházet v německé socialistické republice. V Československu byly naproti tomu zrušeny časopisy a řada redaktoři vyhozena z práce.

Ve francouzské televizi tedy svobodně vystoupí člen KS s kritikou režimu československé bezpečnosti stíhá a zatýká ~~xx~~komunisty v komunistickém státě je to proto, že mají jiný názor na cestu k socialismu než má dnešní československé vedení. Nesvědčí všechna tato fakta o tom jak hluboce se bojí dnešní režim každého necenzurovaného slova a i o jeho pokrytectví. Svět i svoboda jsou nedělitelné. Nikdo snad nemůže tleskat ničemu, co sám zakszuje. A, pokud to může, pokud to dělá. To byla poznámka Slávy Volného z rozhlasové stanice Svobodná Evropa.

Zatýkáni spisovatelů v P r a z e .

Vídeňský nezávislý denník "Kurrier" oznámil podle informací z Prahy, že československá bezpečnost zadržela v pátek Pavla Kohouta a vyslyšela ho v souvislosti s interview, který poskytl rakouské televizi a který měl velký mezinárodní ohlas. Podle informací vídeňského deníku, Státní bezpečnost vylýšala: Ludvíka Vaculíka. Pavlu Kohoutovi se kladlo za vinu, že údajně chtěl vyvinout morální nátlak na spisovatele Otu Filipa, aby odvolal svoje výpovědi proti pražským intelektuálům v československé televizi. Kohouta a Vaculíka po ~~xx~~výslechu znovu propustili na svobodu. Denník "Kurrier" se k tomu dále dověděl, že Kohout a Vaculíkův přítel Ota ~~xxxx~~ postihnuty tak samým zákazem publikování jako oni podepsal trestní oznámení proti Kohoutovi pod tlakem Státní bezpečnosti. Filip, který v letech 1970-71 byl již několik měsíců ve vězení, pracoval v posledním čase jako mlékárenský závozník. Asi před 14 dny ho vystavily novým nátlakům bezpečnosti. Podle zpráv jeho přátel, v posledním čase vyvolával dojem člověka trávícího depresí. Dokonce mají obavu, že se pokusí o sebevraždu. Ví se, že Státní bezpečnost vyslyšela spisovatele Filipa v noci a pod nátlakem docílila, že podepsal trestní oznámení na Pavla Kohouta. Závěrem této informace se deník "Kurrier" znovu vrací k interview, který Kohout poskytl rakouské televizi a který potom převzalo mnoho dalších televizních společností na Západě. "Kurrier" dokumentuje tento rozhovor jako dokument velké morální síly, ve které jednotlivec vyjádří názor, těch v Československu co se stavějí proti duševní nesvobodě.

Komentář připravil Karel Jezdinský ze stanice Svobodná Evropa.

V Praze se konal aktiv vědecko-technické inteligence. Za nynější vedení KS k nim promluvil Antonín Kapek. Konstatoval několik obecných pravd.

Když ve Valné shromáždění SA mluvil v úterý náměstek ministra zahraničí Čínské lidové republiky Čiao-kuan-čua a dokazoval odklon Sovětského svazu od socialismu a příklon k imperialismu citáty z Lenina, členové sovětské delegace se pochechtávali. Projev čínského reprezentanta, vyzněl jako velmi ostrý útok na Sovětský svaz. Čiao-kuan-čua obvinil Moskvu z úsilí o světovou hegemonii. Obvinil Moskvu z pokusů provedených s podzemními jadernými zbraněmi ihned po té, jak podepsala s Washingtonem smlouvu o nukleárním neútočení. Z pokusu mystifikovat světovou veřejnost průhledně nerealizovatelným návrhem 10 % redukci vojenských rozpočtů, a obvinil ji, že má stejné světovládné choutky a tendence jako Spojené státy. Podle některých pozorovatelů projev albánského delegáta z minulého dne byl ostřejší než tento čínský. Slovům z Pekingu se ovšem naslouchá pozorněji než slovům z Tirany. Mimochoodem delegace Rumunska na pozoruhodný rozdíl od delegace Sovětského svazu odměnila projev čínského reprezentanta potleskem, který jen reportér nazval generálním.

Delegace Spojených států, které Čiao-kuan-čua rovněž napadl, podle výstředních slov jednoho neutrálního diplomata tleskaly jednou rukou. Potom v soukromých rozhovorech s novináři, charakterizovali projev čínského reprezentanta jako známé stanoviska Pekingu, důrazně pronesená v nových formulacích. Mimochoodem úřední tajemník amerického ministerstva zahraničí seznamuje každý den washingtonské reportéry s tím, co se na ministerstvu děje a co je na programu. V úterý řekl, že ministr zahraničí Henry Kissinger pojedě ve středu do New Yorku, aby se účastnil večeri pro náměstka ministra zahraničí Čínské lidové republiky Čiao-kuan-čua. Nebylo oznámeno o čem chtějí oba diplomaté hovořit. Možná, že o nastávající Kissingerově cestě do Pekingu.

Ale chtějí bycnom se ještě dnes zmínit o jednom elementu v americko-čínskéch stycích o kterém se objevili zprávy v posledních dnech. Jsou vzhlídky, že Čína stejně jako Sovětský svaz budou mít letos rekordní sklizeň, přesto však Čína nekupuje obilí v cizině. Kanada dá oběma 4 milion, tun obilí, ve Spojených státech podepsala Čína zatím nbchodní dohodu na 3.400.000 tun obilí. Letos jak Spojené státy tak Kanada prodávala obilí hlavně z uskladněných zásob obilí.